

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2011

734/2011

Laki

nuorisorangaistuksesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuorisorangaistuksesta annetun lain (1196/2004) 4, 5 ja 7—11 §, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 14 §:n 2 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16, 17, 20 ja 21 § sekä 22 §:n 5 kohta sekä *lisätään* lakiin uusi 21 a § seuraavasti:

4 §

Toimeenpanosuunnitelma

Rikosseuraamuslaitoksen on syyttäjän tai tuomioistuimen pyynnöstä ennen nuorisorangaistuksen tuomitsemista laadittava nuorisorangaistuksen toimeenpanosuunnitelma, josta tulee ilmetä:

- 1) valvojan ja tuomitun väliseen yhteydenpitoon liittyvät määräykset; ja
- 2) sosiaalista toimintakykyä edistävät tehtävät ja ohjelmat sekä työelämään ja työn tekemiseen perehtymistä koskeva osa.

Rikosseuraamuslaitoksen on kuultava epäiltyä toimeenpanosuunnitelman laatimisen yhteydessä. Alle 18-vuotiaan epäillyn huoltajalle, edunvalvojalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus tulla kuuluksi.

5 §

Toimeenpanosuunnitelman täsmentäminen

Rikosseuraamuslaitos voi nuorisorangaistuksen tuomitsemisen jälkeen antaa toimeen-

panosuunnitelmaan perustuvia täytäntöönpanossa tarpeellisia määräyksiä, jotka koskevat valvontatapaamisten ja muiden 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tilaisuuksien ajankohdista sekä tehtävien, ohjelmien ja perehtymisen tarkempaa sisältöä.

7 §

Nuorisorangaistuksen täytäntöönpanosta huolehtiminen

Rikosseuraamuslaitos huolehtii nuorisorangaistuksen täytäntöönpanosta siten kuin siitä tässä laissa ja tarkemmin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

8 §

Etsintäkuulutus

Jos nuorisorangaistukseen tuomitua ei tavata eikä hänen oleskelupaikkaansa saada selville, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö antaa tuomitusta etsintäkuulu-

tuksen. Tuomittua kehoitetaan etsintäkuulutuksessa viimeistään määräpäivänä ottamaan nuorisorangaistuksen täytäntöönpanoa varten yhteys Rikosseuraamuslaitokseen. Etsintäkuulutuksessa on ilmoitettava, että muussa tapauksessa pannaan vireille menettely muun rangaistuksen tuomitsemiseksi nuorisorangaistuksen sijasta.

9 §

Usean nuorisorangaistuksen täytäntöönpano

Samaan aikaan täytäntöön pantavina olevat nuorisorangaistukset lasketaan täytäntöönpanossa yhteen. Yhteinen enimmäiskesto on kuitenkin yksi vuosi kuusi kuukautta. Rikosseuraamuslaitoksen on tarvittaessa tarkistettava toimeenpanosuunnitelmaa yhteenlaskemisen edellyttämällä tavalla.

10 §

Valvoja ja hänen apunaan toimiva henkilö

Nuorisorangaistukseen tuomitun valvojana toimii Rikosseuraamuslaitoksen virkamies (*valvoja*).

Nuorisorangaistuksen tarkoituksenmukaisen täytäntöönpanon edistämiseksi valvojan avuksi voidaan määrätä tehtävään suostunut henkilö (*apupalvoja*), jolla on tehtävän hoitamiseen soveltuva sosiaali-, nuoriso- tai kasvatustalon koulutus sekä kokemus työskentelystä nuorten kanssa. Erityisestä syystä tehtävään voidaan määrätä muukin siihen sopiva henkilö.

Rikosseuraamuslaitos tekee apupalvojan kanssa sopimuksen tehtävän hoitamisesta sekä päättää hänelle valtion varoista maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta. Solmittavalla sopimuksella ei synny Rikosseuraamuslaitoksen ja apupalvojan välille virkasuhdetta eikä työsopimussuhdetta.

Apuvalvojaan sovelletaan kielilakia (423/2003) ja rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

11 §

Valvojan ja apupalvojan tehtävät

Valvojan tulee:

- 1) valvoa toimeenpanosuunnitelman ja siihen perustuvien määräysten noudattamista;
- 2) olla tarvittaessa yhteydessä tuomitun huoltajaan, edunvalvojaan tai muuhun lailliseen edustajaan;
- 3) tukea ja ohjata tuomittua; ja
- 4) ilmoittaa Rikosseuraamuslaitokselle toimeenpanosuunnitelman ja siihen perustuvien määräysten rikkomisesta.

Apuvalvojan tulee noudattaa valvojan hänelle nuorisorangaistuksen täytäntöönpanoa varten antamia määräyksiä sekä ilmoittaa valvojalle toimeenpanosuunnitelman ehtojen ja siihen perustuvien määräysten rikkomisesta.

Valvojan ja apupalvojan on toimittava niin, että heidän toimenpiteistään ei aiheudu tuomitulle tai hänen läheisilleen tarpeetonta haittaa.

12 §

Nuorisorangaistukseen tuomitun velvollisuudet

Nuorisorangaistukseen tuomittu on velvollinen noudattamaan toimeenpanosuunnitelmaa sekä Rikosseuraamuslaitoksen hänelle antamia toimeenpanosuunnitelmaan perustuvia täytäntöönpanossa tarpeellisia määräyksiä. Tuomitun tulee toimeenpanosuunnitelmassa määrättyllä tavalla pitää yhteyttä valvojaansa.

13 §

Päihneiden käytön valvonta

Jos tuomittu on valvontatapaamisessa tai muussa 2 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilaisuudessa ulkoisista merkeistä päätellen todennäköisesti alkoholin tai muun päihdyttävän aineen vaikutuksen alainen, valvojan tai muun Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen on kirjattava päihtymystilaa koskevat havainnot. Jos päihtymystilan epäillä joutuvan al-

koholista, Rikosseuraamuslaitoksen virkamies voi velvoittaa tuomitun suorittamaan puhalluskokeen.

14 §

Nuorisorangaistuksen suorittamisaika

Rikosseuraamuslaitos voi väliaikaisesti keskeyttää nuorisorangaistuksen tai sen jäljellä olevan osan täytäntöönpanon yhteensä enintään yhdeksi vuodeksi, jos nuorisorangaistuksen suorittamiselle loppuun rangaistusaikana on este eikä sen syynä ole 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu vakava toimeenpanosuunnitelman ehtojen tai siihen perustuvien määräysten rikkominen. Tässä momentissa säädetyn enimmäisajan täytyttyä nuorisorangaistuksen suorittamisaika jatkuu esteestä huolimatta yhtäjaksoisesti rangaistusajan loppuun.

15 §

Nouto nuorisorangaistuksen suorittamista varten

Noudosta päättää pidättämiseen oikeutettu poliisimies Rikosseuraamuslaitoksen pyynnöstä. Noudettavaksi määrätty saadaan ottaa kiinni enintään kuusi tuntia ennen 1 momentissa tarkoitettua tilaisuutta ja ottaa säilöön. Nouto on pyrittävä suorittamaan niin, ettei tuomittu sen vuoksi joudu tarpeettomasti huomion kohteeksi. Tuomittua ei saa pitää kiinni tai säilössä kauempaa kuin tilaisuuteen noutaminen edellyttää.

16 §

Nuorisorangaistuksen ehtojen ja määräysten rikkominen

Jos nuorisorangaistukseen tuomittu menettelee 12 §:ssä säädettyjen velvollisuuksiensa vastaisesti, Rikosseuraamuslaitoksen on annettava hänelle suullinen tai kirjallinen huo-

mautus. Jos tuomittu ei ojennu hänelle annettusta huomautuksesta tai muuten vakavasti rikkoo toimeenpanosuunnitelman ehtoja tai siihen perustuvia määräyksiä, Rikosseuraamuslaitoksen on annettava hänelle kirjallinen varoitus.

Ennen varoituksen antamista tuomitulle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Varoituksen antamisen yhteydessä tuomitulle on ilmoitettava, että sen noudattamatta jättäminen johtaa asian saattamiseen käsiteltäväksi tuomioistuimessa ja 18 §:ssä tarkoitettun rangaistuksen tuomitsemiseen.

Jos nuorisorangaistukseen tuomittu ei aloita nuorisorangaistuksen suorittamista, jättää suorittamisen kesken tai ei ojennu varoituksesta eikä hänellä ole menettelyynsä hyväksyttävää syytä, Rikosseuraamuslaitoksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin asian saattamiseksi tuomioistuimen käsiteltäväksi. Samalla Rikosseuraamuslaitos voi kieltää nuorisorangaistuksen täytäntöönpanon aloittamisen tai keskeyttää täytäntöönpanon.

17 §

Rikkomusten oikeudenkäyntimenettely

Rikosseuraamuslaitoksen on 16 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa viipymättä laadittava selvitys asiasta syyttäjälle. Jos syyttäjä katsoo nuorisorangaistukseen tuomitun menetelleen mainitussa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla, hänen tulee viipymättä saattaa asia käsiteltäväksi siinä tuomioistuimessa, joka on ratkaissut nuorisorangaistukseen johtaneen rikosasian ensimmäisenä oikeusasteena taikka jonka tuomiopiirissä tuomittu asuu tai vakinaisesti oleskelee.

Tuomioistuimen on ennen asian ratkaisemista kuultava nuorisorangaistukseen tuomitua henkilökohtaisesti. Myös Rikosseuraamuslaitoksen edustajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei tämä ole asian käsittelyn kannalta selvästi tarpeetonta. Muutoin noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään.

Valitus, jolla haetaan muutosta tuomioistuimen tämän pykälän nojalla tekemään ratkaisuun, on käsiteltävä kiireellisenä.

20 §

Yhteisen ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitseminen

Kun yhteinen ehdoton vankeusrangaistus on rikoslain 7 luvun 8 §:n mukaisesti tuomittu, Rikosseuraamuslaitoksen on muutoksenhausta huolimatta heti keskeytettävä nuorisorangaistuksen täytäntöönpano. Rikosseuraamuslaitos voi keskeyttää täytäntöönpanon myös, jos se saa syyttäjältä ilmoituksen, että nuorisorangaistukseen tuomittua tullaan syyttämään rikoksesta, joka syyttäjän arvion mukaan voi johtaa ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemiseen.

21 §

Matkakustannukset

Rikosseuraamuslaitos maksaa kohtuulliset matkakustannukset, jotka aiheutuvat toimeenpanosuunnitelman laatimisesta ja nuorisorangaistuksen täytäntöönpanosta.

21 a §

Päätösvalta

Rikosseuraamuslaitoksen yhdyskuntaseuraamustoimiston johtaja päättää 16 §:n 3 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä asian

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2011

saattamiseksi tuomioistuimen käsiteltäväksi sekä täytäntöönpanon aloittamisen kieltämisestä ja täytäntöönpanon keskeyttämisestä.

Yhdyskuntaseuraamustoimiston johtaja tai työjärjestyksessä määrätty apulaisjohtaja taikka rikosseuraamusesimies päättää 14 §:n 2 momentissa tarkoitetusta täytäntöönpanon väliaikaisesta keskeyttämisestä, 15 §:n 2 momentissa tarkoitetusta noudon pyytämisestä ja 16 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kirjallisen varoituksen antamisesta.

Valvoja tai muu työjärjestyksessä tehtävään määrätty Rikosseuraamuslaitoksen virkamies päättää 13 §:ssä tarkoitetusta päihneiden käytön valvonnasta ja 16 §:n 1 momentissa tarkoitetusta suullisen tai kirjallisen huomautuksen antamisesta.

22 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

5) apuvalvojan palkkion maksamiseen ja kulujen korvaamiseen sekä rikoksesta epäillyn ja nuorisorangaistukseen tuomitun matkakustannusten korvaamiseen liittyvästä menettelystä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2011.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*